

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/343/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814208371
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8814208371.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Zlady Simkovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., v právne veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o. so sídlom Piaristická 707/25, Trenčín, adresa pracoviska: Teplická 7434/147, Piešťany proti žalovanému: Q.R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. D. XXX, právne zastúpený JUDr. Martinou Fabiánovou, advokátkou, Námestie Slobody č. 609301, Vranov nad Topľou, o zaplatenie 3.638,39 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 11C/146/2014-55 zo dňa 04.02.2015, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu nad 2.892, 63 Eur s 8,15 % úrokom z omeškania do zaplatenia (konkrétne čo do sumy 275,96 Eur s 8,15 % úrokom z omeškania od 09.08.2013 do zaplatenia) a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.168,59 eur s 8,15 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy 3.168,59 eur od 09.08.2013 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 161,32 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 626,14 eur na účet právneho zástupcu žalobcu Advokátska kancelária Goliášová Gabriela, s. r. o. a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Právne svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 1 ods. 2 písm. a), b), § 9 ods. 1, 2, § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a podľa ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4 § 53 ods. 1, 2, 3, 4 a 5, § 54 ods. 1, 2, 3, § 39 a § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 502 ods. 1, 2, § 504 a § 506 Obchodného zákonníka.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ

má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Súd mal v danej právnej veci za preukázané, že žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 3.000 eur. Žalobca vyplatil uvedené finančné prostriedky žalovanému a žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver žalobcovi splatiť v 66 splátkach vo výške 107,37 eur mesačne. Žalobca následne z dôvodu neplnenia si zmluvných povinností zo strany žalovaného a to neuhrádzaním pravidelných mesačných splátok, v zmysle obchodných podmienok zosplatnil celý úver ku listom zo dňa 25.07.2013. Dňom nasledujúcim po tomto dni, teda dňom 26.07.2013 žalobcovi vznikol nárok na zaplatenia celej jeho pohľadávky. Žalovaného vyzval na úhradu dlhu do 15 dní odoslania výzvy. Z predložených listinných dokladov mal súd ďalej za preukázané, že žalovaný v prospech žalobcu uhradil finančné prostriedky vo výške 107,37 eur. Sumu, ktorú žalovaný uhradil žalobca zaúčtoval na vyčíslené zmluvné pokuty poplatky, upomienky, sankčné úroky, poistenie a podobné ako to vyplýva z platobnej histórie čl. 19 spisu pri tomto poukázal na to, že postupoval podľa zmluvných dojednaní. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že uvedené zmluvné dojednanie umožňovalo žalobcovi použiť splátku aj na iný účel ako na splatenie istiny, a to bez ohľadu na vôľu druhej zmluvnej strany, ktorá nemala nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť. To sa v predmetnej veci aj stalo. Uvedené ustanovenie zmluvy má za následok založenie nevyváženého vzťahu veriteľa a dlžníka v otázkach plnenia dlhu spotrebiteľa. Nevyváženosť iba podčiarkuje skutočnosť, že vzťah sa v otázke plnenia stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa v niektorých prípadoch až nepredvídateľným. Spotrebiteľ má pritom oprávnený záujem na prednostnom splnení istiny. Takáto zmluvná podmienka vo svojej podstate na škodu spotrebiteľa na jednej strane spôsobuje nerešpektovanie vôle spotrebiteľa a jeho oprávnených záujmov a na strane druhej umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy v zmluvnom vzťahu, zakladá tým nielen nerovnováhu, ale až hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ). Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19). Ďalej sa súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní v danom prípade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý činil za obdobie 66 mesiacov pri sume 3.000,- eur 32,93 % ročne, takáto výška je uvedená v zmluve. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere s obdobnou splatnosťou v období 11/2012 činil úrok 13,99 % p.a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade nebol primeraný. Súd preto dohodu o úrokoch v časti ktorá prevyšuje tento úrok považoval za neplatnú. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, teda sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je tento právny úkon absolútne neplatný. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009. Vzhľadom na vyššie uvedené závery preto považoval dohodu o výške úrokov z úveru nad 13,99 % ročne za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom a súd takto dohodnutú odplatu považoval aj za neprimeranú v zmysle § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka. Ako primerané súd určil úroky vo výške 13,99 % ročne, čo pri úvere 3000 eur za obdobie od poskytnutia, t.j. dňa 28.11.2012 do zosplatnenia, t.j. dňa 25.07.2013 podľa prepočtu súdu predstavuje sumu 275,96 eur. (obdobné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci zo dňa 28.9.2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/3/2011). Žalobcovi preto súd priznal úroky v danej výške z dlžnej sumy od dňa poskytnutia 28.11.2012 do dňa zosplatnenia a to vo výške 275,96 eur, takáto suma vyšla súdu po matematickom prepočte. Zvyšok nároku žalobcu na úroky považoval za nedôvodný, pretože mal za to, že žalobca pokiaľ sa týka úroku má nárok na úroky len do doby kedy došlo k zosplatneniu úveru. Týmto došlo k zmene dohodnutého termínu vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov. Taktiež, tak ako je to vyššie uvedené je neprípustné započítanie úhrad žalovaného na iné než na istinu, tak ako to vykonal žalobca. Z výpisu z účtu, splátkového kalendára predĺženého žalobcom vyplýva, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 3.000 eur, nárok žalobcu na úroky z úveru v zmysle vyššie uvedeného predstavujú výšku 275,96 eur, teda spolu 3275,96 eur. Z výpisu vyplýva, že žalobca zaúčtoval na úkor úverového účtu žalovaného aj rôzne poplatky za výbery, úroky, opravné úroky a to rôzne druhy podľa popisu na čl. 19 a nejaké vyúčtovanie a dopočet a to všetko bez bližšieho špecifikovania o čo ide a ako boli tieto čiastky vypočítané, tak ako je to vyššie uvedené. Zároveň bolo preukázané, z výpisu z účtu, splátkového kalendára predĺženého žalobcom, že celkovo žalovaný v prospech žalobcu uhradil sumu 107,37 eur. Teda suma ktorú má ešte žalovaný uhradiť je tak len 3.168,59 eur. (3.275,96 eur - úhrady vo výške 107,37 eur). Zároveň súd

taktiež neakceptoval započítanie žalobcom poplatkov na debet, na úkor žalovaného, teda na úkor jeho úverového účtu. Zmluvnú podmienku, ktorá to umožňovala považoval za neprijateľnú pretože nebola individuálne dojednaná. Zo splátkového kalendára je zrejmé, že žalobca zaúčtoval na úkor úverového účtu žalovaného aj rôzne poplatky, úroky, upomienky podľa popisu na čl. 19, poistné a to všetko bez bližšieho špecifikovania o čo ide a ako boli tieto čiastky vypočítané. V tomto smere mal súd za to, že žalobca ohľadom jednostranného započítania týchto súm neunesol ani dôkazné bremeno. Žalobca si uplatnil aj nejakú sumu ako poistné. Súd prvej inštancie v tomto smere poukázal na to, že pokiaľ sa jedná o nárok ohľadom poistného a úroku za poistné, žaloba žalobcu je nedôvodná aj v tejto časti, pretože ohľadom poistenia súd takúto dohodu vyhodnotil za neplatnú. Žiadna osobitná poistná zmluva predložená nebola. Vo veci bolo nepochybne preukázané, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 3.000 eur. Nárok žalobcu na úroky z úveru v zmysle vyššie uvedeného predstavujú podľa názoru súdu sumu 275,96 eur, teda spolu má žalobca nárok na sumu 3.275,96 eur. Z výpisu vyplýva, že žalobca zaúčtoval na úkor úverového účtu žalovaného aj rôzne poplatky, úroky, upomienky, poistenie a to rôzne druhy podľa popisu na čl. 19 a to všetko bez bližšieho špecifikovania o čo ide a ako boli tieto čiastky vypočítané, tak ako je to vyššie uvedené. Súd takéto započítanie neakceptoval a nárok na tieto poplatky považoval z dôvodov vyššie uvedených za nedôvodný. Zároveň bolo preukázané, z výpisu z účtu, splátkového kalendára predĺženého žalobcom, že celkovo žalovaný v prospech žalobcu uhradil sumu 107,37 eur. Teda dlžná suma, ktorú má ešte žalovaný uhradiť je 3.168,59 eur. (3.275,96 eur - úhrady vo výške 107,37 eur). Na základe uvedeného preto súd žalobe v tejto časti 3.168,59 eur ako dôvodnej vyhovel a zároveň žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú z dôvodov, ktoré súd bližšie vyššie uviedol zamietol. Tým, že žalovaný túto dlžnú sumu neuhradil dostal sa do omeškania. Keďže žalobca listom zo dňa 25.07.2013 úver zosplatnil, kde žalovaného vyzval na úhradu dlhu do 15 dní od odoslania listu uplynutím tejto 15 lehoty, teda od 09.08.2013 sa dostal žalovaný do omeškania a od tohto dňa mu vznikol v zmysle citovaných zákonných ustanovení nárok na úroky z omeškania. Preto mu súd priznal aj úroky z omeškania od tohto dňa v zákonnej výške bez ich čiastočného vyčíslenia ako to žalobca žiadal, pretože vyčíslenie vzhľadom na nesprávne vyčíslenie dlžnej sumy tiež nie je a nemôže byť správne. Súd preto priznal žalobcovi úroky z omeškania v zákonnej výške podľa aktuálnej úrokovej sadzby od 09.08.2013, t.j. dňa od kedy ich žalobca žiadal do zaplatenia a to bez vyčíslenia, pretože vyčíslenie úroku z omeškania nemôže byť vzhľadom na zamietnutie časti istiny a nepriznanie časti istiny logicky tiež správne. Preto nárok v prevyšujúcej časti na úroky z omeškania ako nedôvodný súd zamietol.

4. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 142 ods. 2, § 137 a § 151 ods. 1, 2 a 8 O.s.p. účinného do 30.06.2016. V danej právnej veci konanie v časti uplatneného návrhu na zaplatenie sumy 469,80 eur s príslušenstvom zamietol a vo zvyšnej časti návrhu žalobcu pokiaľ ide o sumu 3.168,59 eur s príslušenstvom vyhovel. V časti zamietnutého nároku žalobcu bol v konaní úspešný žalovaný, t.j. 13%. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku bol úspešný žalobca teda vo väčšom pomere 87 %. Na základe uvedeného má preto žalobca právo na náhradu pomerných trov konania 74 % (87-13). Žalobca si uplatnil nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 218 eur za podaný návrh a z trov právneho zastúpenia. Keďže žalobca mal úspech len čiastočný po prepočte pomeru a neúspechu mu patrí len pomerná časť náhrad trov konania vo výške 74 %, ktoré sú zo sumy trov právneho zastúpenia 846,14 eur vo výške 626,14 eur a zo súdneho poplatku 218 eur v sume 161,32 eur.

5. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na ust. § 19 ods. 1 zákona č. 129/2007 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie v odôvodnení považoval žalobcom požadovaný úrok vo výške 32,93 % ročne za čiastočne neplatný, v časti prevyšujúcej úrokovú sadzbu nad výšku 13,99 % ročne. Preto sa žalovaný domnieva, že v Zmluve o spotrebiteľskom úvere, uvedenú úrokovú sadzbu možno považovať za chýbajúcu, keďže tam bola uvedená v nesprávnej nezákonnej výške, a preto možno považovať spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. Toto tvrdenie vyplýva aj priamo z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, strana 11, posledný odsek, tretia veta, kde je súdom konštatované, že: „navyše úver z dôvodov už uvedených, považoval súd za bezúročný a bez poplatkov.“ Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie zaviazat' žalovaného na úhradu sumy 2.892,93 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi výškou poskytnutej pôžičky 3.000,- eur a zaplatenou sumou 107,37 eur. Z obsahu odvolacieho návrhu, keď žalovaný navrhuje v prevyšujúcej časti nad sumu 2.892,63 eur s 8,15 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy 2.892,63 eur od 09.08.2013 do zaplatenia žalobu zamietnuť vyplýva, že napáda iba výrok, ktorým bol zaviazaný k povinnosti zaplatiť

žalobcovi sumu nad 2.892,63 eur z 8,15 % úrokom z omeškania do zaplataenia. Teda konkrétne, čo do sumy 275,96 eur s 8,15 % úrokom z omeškania od 09.08.2013 do zaplataenia.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Spochybnil odvolanie, čo do zamietavého výroku, ktorý je v prospech žalovaného a zároveň vyslovil záver, že žalovaný napadol odvolaním výrok zaväzujúceho rozsudku len v časti 275,96 eur s príslušenstvom, keď navrhol zmenu rozsudku. Zároveň rozporoval i odvolanie, čo do odvolacieho návrhu, ktorým žalovaný žiada žalobcovi uložiť povinnosť nahradiť trovy konania s tým, že žalobca nad mieru všetkých pochybností je už teraz úspešný v celom konaní. Preto procesný návrh žalovaného na použitie ust. § 142 ods. 2 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. účinného do 30.06.2016 nemá oporu v zákone. Ďalej žalobca uviedol, že úroky vo svojej podstate predstavujú odmenu a ako každá odplata podliehajú obmedzeniam právneho poriadku, vyjadreným v zásadách dobrých mravov. Súd prvej inštancie použil moderačné právo a snažil sa udržať čas zmluvy v platnosti v súlade s ideou, že čiastočná neplatnosť v zásade nevedie k celkovej neplatnosti. Hospodárskym cieľom právneho úkonu bolo prenechať peniaze s úmyslom obchodného zisku. Zostalo už len spravodlivo vyvážiť vzájomné práva účastníkov zmluvného vzťahu (ekvita) a v súlade s princípmi primeranosti právnej istoty, zmluvnej slobody, ale aj zmluvnej spravodlivosti „dať každému, čo si zaslúži“. Žalobca v tejto právnej veci nepodal odvolanie a stotožnil sa s argumentáciou súdu prvej inštancie, ale záverom musí uviesť, že pokiaľ konajúci súd chcel porovnávať ročnú úrokovú sadzbu uvedenú v zmluve v hodnote 32,93 % pri mesačnej splátke s priemernou úrokovou mierou bánk za mesiac november 2012 v hodnote 13,99 % zverejnených NBS v zmysle štatistiky podľa Nariadenia (ES) č. 63/2002 Európskej centrálnej banky, ktoré sa týka štatistiky úrokových sadzieb uplatňovaným finančnými ústavmi na vklady prijímané od fyzických osôb a nefinančných spoločností a na úvery poskytnuté fyzickým osobám a nefinančným spoločnostiam, konajúci súd nevykonal prepočet v zmysle prílohy II predmetného nariadenia. Žalobca poukázal na to, že veličina „ročná úroková sadzba“ nemá zákonom určený presný výpočet a z ekonomického hľadiska sa jej hodnota mení, s ohľadom na intenzitu splátok a z toho dôvodu je určená len pre štatistické účely s ohľadom na znenie citovanej smernice a nikdy bez relevantných prepočtov, nemôže byť porovnávaná, ak je vypočítavaná s ohľadom na rôznu intenzitu splátok. Preto žalobca navrhol rozsudok ako vecne správne potvrdiť a uplatnil si trovy odvolacieho konania vo výške 167,42 eur s tým, že jeho právny zástupca je platiteľom DPH.

7. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu nad 2.892,63 eur s 8 % úrokom z omeškania do zaplataenia a vo výroku o trovách konania. Vzhľadom na včas podané odvolanie žalovaným (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v napadnutej časti je dôvodné.

8. Predmetom odvolacieho konania je suma 275,96 eur s 8,15 % úrokom z omeškania od 09.08.2013 do zaplataenia. Jedná sa o úrok vo výške 13,99 % ročne, pri úvere 3.000,- eur za obdobie od poskytnutia, t.j. od 28.11.2012 do zosplatenia, t.j. do dňa 25.07.2013 podľa prepočtu súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove v obdobnej veci zo dňa 28.09.2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/3/2011. Žalobcovi súd prvej inštancie priznal úroky v danej výške z dlžnej sumy odo dňa poskytnutia, od 28.11.2012 do dňa zosplatenia, a to vo výške 275,96 eur. Takáto suma vyšla súdu prvej inštancie po matematickom prepočte. Zvyšok nároku žalobcu na úroky považoval za nedôvodný, pretože mal za to, že žalobca pokiaľ sa týka úroku, má nárok len na úroky do doby, kedy došlo k zosplateniu úveru. Súd prvej inštancie z internetovej stránky NBS zistil, že pri spotrebiteľskom úvere s obdobnou splatnosťou, v období novembra 2012 činil úrok 13,99 % p.a. Súd prvej inštancie sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý činil za obdobie 66 mesiacov pri sume 3.000,- eur, 32,93 % ročne. Takáto výška je uvedená v zmluve, preto považoval úrok za neprimeraný a dohodu o úrokoch (nesprávne uviedol z omeškania, obsahovo sa jedná zrejme o chybu v písaní, pozn. odvolacieho súdu) v časti, ktorá prevyšuje tento úrok považoval za neplatnú. Zároveň súd prvej inštancie konštatuje, že dohoda o výške úrokov, musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009. Súd prvej inštancie preto považoval dohodu o výške úrokov z úveru nad 13,99 % ročne za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom a takto dohodnutú odplatu považoval aj za neprimeranú v zmysle § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka.

9. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, ale sa prieči dobrým mravom (§ 39 OZ). Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu (§ 41 OZ). Úroky dohodnuté pri poskytovaní peňažnej pôžičky alebo pri poskytovaní úveru predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. Dohodnuté úroky je potrebné odlišovať od úrokov z omeškania, na ktoré má veriteľ zo zákona právo, ak sa dlžník dostal do omeškania s peňažným plnením (§ 517 ods. 2 OZ). Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri pôžičke alebo úvere dojednať úroky, ktoré sú predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, čo však neznamená, že by sa na túto dohodu nevzťahovalo ust. § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmú byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerané vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke alebo úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa, a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.04.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011. K rovnakým záverom dospel i súd prvej inštancie.

10. Inak je to však čo do možnosti moderácie výšky úrokov, odvolací súd v tomto smere poukazuje na čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“). Z uvedeného článku vyplýva, že vnútroštátne súdy sú povinné iba neuplatniť nekalú podmienku aby nebola záväzná pre spotrebiteľa, nemôžu však zmeniť jej obsah. Pokiaľ by vnútroštátny súd mohol meniť obsah nekalých podmienok, ktoré sú uvedené v takých zmluvách, mohlo by sa tým ohroziť splnenie dlhodobého cieľa uvedeného v čl. 7 smernice. Táto možnosť by totiž mohla prispieť k odstráneniu odstrašujúceho účinku pre predajcov alebo dodávateľov spočívajúceho v tom, že sa takéto nekalé podmienky voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnia, keďže predajcovia alebo dodávatelia by sa totiž mohli pokúšať dotknuté podmienky používať, pretože by vedeli, že aj keby bolo rozhodnuté o ich neplatnosti, mohol by vnútroštátny súd zmeniť zmluvu v potrebnom rozsahu, a tak by ich záujmy ostali zabezpečené. Čl. 6 ods. 1 smernice 93/13 nemožno chápať tak, že vnútroštátnemu súdu v prípade, že zistí existenciu nekalej podmienky v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, umožňuje zmeniť obsah uvedenej podmienky namiesto toho, aby ju voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnil (rozsudok Súdného dvora EÚ C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA proti Joaquínovi Calderónovi Caminovi, bod 65, 69, 71).

11. Odvolací súd preto nesúhlasí s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, vo veci vedenej pod sp. zn. 3Co/3/2011, konkrétne v rozsudku zo dňa 28.09.2011.

12. Preto odvolací súd postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.892,63 Eur s 8,15 % úrokom z omeškania do zaplatenia (konkrétne čo do sumy 275,96 eur s 8,15 % úrokom z omeškania od 09.08.2013) a vo výroku o trovách konania a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie postupom podľa § 391 ods. 1 CSP.

13. Úlohou súdu 1. inštancie bude sa v ďalšom konaní dôsledne riadiť čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách s tým, že vnútroštátny súd je povinný iba neuplatniť nekalú podmienku, aby nebola záväzná pre spotrebiteľa, nemôže však výšku úroku moderovať. Súd prvej inštancie zároveň rozhodne i o trovách tohto odvolacieho konania postupom podľa ust. § 396 ods. 3 CSP.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.